

Claes Thunblad
Stadsmiljö
08-508 263 71
claes.thunblad@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2007-10-23

Lägesrapport 2 av projekt Stockholm Ren och Vacker under perioden 2007-2009

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner lägesrapporten
2. Trafik- och renhållningsnämnden överlämnar rapporten till kommunstyrelsen

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i samband med beslut om budget 2007 för Stockholms stad och inriktning för 2008 och 2009 den 8 december 2006 gett trafik- och renhållningsnämnden samordningsuppdraget att göra Stockholm till en ren och vacker stad.

En första lägesrapport för projekt Stockholm Ren och Vacker lades fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden 2007-04-03. Rapporten innehöll förslag till en rad åtgärder för stärkt renhållning, renare och vackrare stadsmiljö, samt förbättrad klottersanering. Med stöd i budget föreslogs också åtgärder för ökad samverkan med såväl förvaltningar och bolag inom Stockholms stad som med offentliga och privata aktörer utanför Stockholms stad.

Följande lägesrapport syftar till att redogöra för genomförandet av föreslagna åtgärder, samt ge några förslag till det fortsatta arbetet.

Under våren och sommaren 2007 har frekvensen för renhållning, samt tömning av papperskorgar ökat betydligt. I Stockholms innerstad har frekvensen fördubblats. Försök med spolning av gator har genomförts och kommer att utvärderas inför kommande års spolningsinsatser.

För att möjliggöra snabba renhållningsinsatser efter anmälan till stadens driftcentral har en särskild resursgrupp bildats i samverkan med driftsentreprenören. Under våren 2007 har tre särskilda projektområden identifierats för utökad samverkan med näringslivet vad gäller renhållningsinsatser. De åtgärdsplaner som tagits fram för dessa projektområden har genomförts i innerstaden under sommaren och är pågående i ytterstaden.

En särskild enhet mot klotter har bildats inom avdelningen Stadsmiljö på trafikkontoret. Det samlade ansvaret för klottersanering av trafikkontorets ytor kommer att ålaga enheten mot klotter.

Den 1 maj 2007 överfördes ansvaret för klottersanering från stadsdelsnämnderna till trafik- och renhållningsnämnden. Sedan dess har saneringsinsatserna ökat betydligt, rutinerna för att uppfylla 24-timmarsregeln har skärpts och samverkan med externa parter för att uppnå sanering av större geografiska ytor har inletts, bland annat med Fortum. Under året har också försök med väktare genomförts och en gemensam upphandling av klottersanering för stadens samtliga förvaltningar har påbörjats.

Under året har trafikkontoret tagit över ansvaret för att leda samverkansgruppen mot klotter som bildades 2005 och består av ett fyrtiotal representanter för olika offentliga och privata huvudmän i Stockholms stad och län. Samtliga medlemmar i samverkansgruppen ställer sig bakom stadens klotterpolicy som kommunfullmäktige fattade beslut om våren 2007. Inom samverkansgruppen finns ett antal arbetsgrupper som leds av trafikkontoret. Arbetsgrupperna arbetar med såväl preventiva som aktiva insatser mot klotter.

För att motverka den illegala affischeringen har satsningen på 100 nya friaaffischeringsplatser i innerstaden inletts. Beslut om en ytterligare friaaffischeringsplatser tas under hösten 2007.

Trafikkontoret har också under året genomfört ett antal kampanjinriktade åtgärder som syftar till att påverka stockholmarnas attityder till nedskräpning. Åtgärderna omfattar bland annat större affischkampanjer, annonsering, skräpplockardagar i grundskolan och informationsinsatser i de identifierade projektområdena.

Under hösten 2007 tas en tids- och åtgärdsplan för åren 2008 – 2010 fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden. En kommunikationsplan för kampanjen Ren och Vacker kommer även att bifogas detta ärende.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i samband med beslut om budget 2007 för Stockholms stad och inriktning för 2008 och 2009 den 8 december 2006 gett trafik- och renhållningsnämnden samordningsuppdraget att göra Stockholm till en ren och vacker stad. Uppdraget tydliggjordes genom att verksamheten i renhållningsnämnden, samt ansvaret för gatuskötsel och markupplåtelse i stadsdelsnämnderna överfördes till trafik- och renhållningsnämnden. Trafik- och renhållningsnämnden fick också ökat budgetanslag och kostnader för insatser med att göra Stockholm rent och tryggt inarbetades i budget.

I majoritetens förslag till budget 2008 med inriktning för 2009 och 2010 ligger uppdraget fast.

En första lägesrapport för projekt Stockholm Ren och Vacker lades fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden 2007-04-03. Rapporten innehöll förslag till en rad åtgärder för stärkt renhållning, renare och vackrare stadsmiljö, samt förbättrad klottersanering. Med stöd i budget föreslogs också åtgärder för ökad samverkan med såväl förvaltningar och bolag inom Stockholms stad som med offentliga och privata aktörer utanför Stockholms stad.

Trafikkontoret har under våren och sommaren 2007 systematiskt arbetat för att verkställa de åtgärder som föreslogs i lägesrapporten. Den omorganisation som ägt rum på trafikkontoret har ytterligare stärkt förutsättningarna för resultat i verksamheten under kommande år.

Följande lägesrapport syftar till att redogöra för genomförandet av föreslagna åtgärder, samt ge några förslag till det fortsatta arbetet. Under hösten 2007 tas en tids- och åtgärdsplan för åren 2008 – 2010 fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden. En kommunikationsplan för kampanjen Ren och Vacker kommer även att bifogas.

Renare stadsmiljö, stärkt renhållning

Under våren och sommaren 2007 har frekvensen för renhållning, samt tömning av papperskorgar ökat betydligt. Vad gäller måluppfyllelsen av den 24-timmarsgaranti som fastslås i stadens budget för 2007 har trafikkontoret valt att prioritera viktiga gångstråk, kommersiella platser som centrumanläggningar, huvudcykelstråk, samt platser viktiga för turist- och besöksnäringen. I Stockholms innerstad har frekvensen fördubblats till två gånger per dygn.

Ett försök med spolning av gator har genomförts på de innerstadsgator som är särskilt utsatta för nedskräpning. Försöket kommer att utvärderas för att bilda grund för kommande års spolningsinsatser.

För att möjliggöra snabba renhållningsinsatser efter anmälan till stadens driftcentral har en särskild resursgrupp bildats. Resursgruppen kan också förstärka den löpande renhållningen vid exempelvis större evenemang, demonstrationer etc.

Arbetet med att byta ut och komplettera stadens utbud av papperskorgar har påbörjats. Samtidigt pågår en kartläggning av stadens samtliga papperskorgar som ska ligga till grund för ett mer genomgripande förnyelsearbete under 2008.

I samarbete med Stockholm Business Region och City i samverkan identifierades inför sommaren 2007 tre projektområden för ökad samverkan med näringslivet kring renhållningsarbetet.

Särskilt framgångsrikt har Hamngatan med kringliggande parker och torg varit. Utöver stadens ambitionshöjning vad gäller renhållningsinsatser och klottersanering har ett fyrtiotal butiker, samt samtliga butiker i Gallerian och PK-huset skrivit avtal med staden om att hålla rent utanför sin entré. Staden och fastighetsägarna har gemensamt finansierat ungdomar som fungerat som cityvårdare och skräpplockare i området under hela sommaren. Besökare har välkomnats av skyltar som tydliggjort samarbetet och värdjat till besökarna att hålla rent, samt anmäla eventuell nedskräpning till stadens driftcentral. I Kungsträdgården skyltades också stora scenen upp med budskap om att hålla Stockholm ren och vacker. Bland fastighetsägarna finns intresse för att fördjupa samarbetet ytterligare och att utöka projektområdet till hela innerstaden.

I projektområdet Globen/Gullmarsplan har samarbetet med Globenarenorna och Globen city utöver sommarens renhållningsinsatser resulterat i ett gemensamt projekt med att rusta upp Arenagången, mellan Gullmarsplan och Globenområdet, till en trygg och inbjudande evenemangsentré. Arbetet påbörjas senast våren 2008.

I Kista har ett samarbete med fastighetsägarföreningen inletts. Utöver stadens grundnivå vad gäller renhållning kommer fastighetsägarna erbjudas att köpa till tjänster. Trafikkontoret ser också under hösten 2007 över möjligheten till att förstärka antalet manuella pockare, genomföra särskilda insatser vad gäller underhåll, samt att samordna insatser gällande klottersanering med privata aktörer.

Parallellt med de ökade insatserna i verksamheten har betydande organisations- och rutinförändringar inom ramen för trafikkontorets avdelning Stadsmiljö ägt rum. Syftet har varit att skapa en organisation som kan realisera den ansvarsöverföring från stadsdelsnämnderna, samt uppnå de mål och genomföra uppdrag som formuleras i budget.

Baserat på det avtal som finns mellan staden och förpacknings- och tidningsinsamlingen, om att bygga ut systemet med återvinningsstationer pågår arbetet med att anvisa platser för en sådan utbyggnad. Grundförutsättningen för framgång är att entreprenören tar sitt ansvar för städningen kring återvinningscentralerna. Ett förslag om att gräva ned återvinningsstationen vid Strandvägen har också tagits fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden.

I samarbete med närpolisen i city har trafikkontoret startat upp ett projekt, med syfte att ta fram tydliga regler, bestämmelser och rutiner för att möta upp det växande problemet med så kallade storsäckar som utan tillstånd ställs ut i gaturummet i samband med exempelvis renoveringar eller vid byggplatser. Projektet kommer bland annat att omfatta informationsinsatser, tydliggöranden i de tillstånd som ges, samt polisiära insatser vid brott mot ordningslagen.

När det gäller insatserna mot råttor föreslås en handlingsplan i särskilt ärende till trafik- och renhållningsnämnden.

Klotter och annan skadegörelse

Den 1 maj 2007 överfördes ansvaret för klottersanering från stadsdelsnämnderna till trafik- och renhållningsnämnden. Sedan dess har samtliga stadsdelar i Söderort och innerstaden ronderats kontinuerligt med syfte att åstadkomma en nollställning av trafikkontorets ytor. Den kontinuerliga ronderingen av trafikkontorets ytor påbörjades också under hösten 2007 i Västerort. I enskilda stadsdelar har samordning gällande klottersanering skett med Fortum. Målsättningen är att utöka detta samarbete under våren 2008. Ett samarbete har också inletts med Storstockholms lokaltrafik och Banverket för att gemensamt åstadkomma sanering, samt bevakning, längs spårområden.

En särskild enhet mot klotter har bildats inom avdelningen Stadsmiljö på trafikkontoret. Det samlade ansvaret för klottersanering av trafikkontorets ytor kommer att ålaga enheten mot klotter. Detta möjliggör en samordning vad gäller klottersanering av skyltar, belysning, signalanläggningar som i dag åligger andra avdelningar inom trafikkontoret. Från årsskiftet överförs även ansvaret för klottersanering av konstrådets skulpturer till trafikkontorets enhet mot klotter.

Under hösten 2007 har också arbetet med en gemensam upphandling av klottersanering för stadens samtliga förvaltningar påbörjats. Avtalet ska vara klart under våren 2008. Möjligheten till att knyta an privata aktörer till avtalet ska prövas för att möjliggöra samordningsvinster i större geografiska områden.

Trafikkontoret har också i samverkan med fastighetskontoret anlitat väktare under sommaren 2007, som nattetid bevakat särskilt utsatta områden på Södermalm. Väktarinsatserna har resulterat i 32 gripanden vid 15 tillfällen. Samtliga gripanden är

anmälda till polisen för fortsatt utredning. Beslut om fortsatta insatser med väktare tas under hösten 2007. Trafikkontoret kommer också under hösten, i samverkan med länspolisens klotterkommission, se över trafikkontorets underlag för skadeståndsanspråk, samt rutiner för polisanmälan.

I samråd med driftentreprenörerna tas också i höst fram ett databaserat system som syftar till att mäta måluppfyllelsen vad gäller 24-timmarsregeln, samt föra statistik över mängden klotter som saneras i Stockholms stad. Systemet kommer inom nuvarande entreprenörsavtal att omfatta drygt hälften av den yta som trafikkontoret har saneringsansvar för.

Sedan januari 2007 leder trafikkontoret arbetet i den samverkansgrupp mot klotter som bildades 2005 och består av ett fyrtiotal representanter för olika offentliga och privata huvudmän i Stockholms stad och län. Samtliga medlemmar i samverkansgruppen ställer sig bakom stadens klotterpolicy som kommunfullmäktige fattade beslut om våren 2007.

Inom ramen för samverkansgruppen har ett utbildningspaket för föräldrar och personal till barn i grundskolan tagits fram. Utbildningspaketet kommer att erbjudas stadsdelsförvaltningarna för genomförande i skolorna under hösten 2007 och våren 2008. En film kring subkulturen graffiti kommer också att kunna erbjudas aktörer inom eller utanför Stockholms stad som söker information om problematiken kring klotter och skadegörelse. Under året har också polis, socialtjänst och trafikkontoret påbörjat arbetet med att ta fram ett handlingsprogram mot klotter, samt en central stödfunktion som ska finnas till hands för att handleda, informera och hjälpa till vid behov. Samverkansgruppen ska också ta fram rekommendationer för byggtekniska lösningar som kan motverka klotter och annan skadegörelse. En projektansökan för lämnades in till Brottsförebyggande rådet under hösten 2007.

Genomförandet av affischplats Stockholm löper enligt plan. Arbetet med att byta ut så kallade trekantspelare i innerstaden mot 100 nya föremål med friaffischeringsmöjligheter startades våren 2007 och beräknas vara utfört strax efter årsskiftet. En webbsida har byggts upp, med information riktad till kultur- och evenemangsarrangörer om regler och bestämmelser kring marknadsföring i det offentliga rummet, samt de legala möjligheter till affischering som staden erbjuder. Information via brev går också kontinuerligt ut till en bred grupp kultur- och evenemangsarrangörer. Affischplats Stockholms påverkan för att minska den illegala affischeringen kommer att utvärderas för beslut om ytterligare friaffischeringsmöjligheter i Stockholms stad som föreslås i ärendet "Minska den illegala affischeringen och förbättra möjligheterna till kultur- och evenemangsinformation i det offentliga rummet", som trafik- och renhållningsnämnden tidigare fattat beslut om.

Tillsammans med polisen SL, SafeSite, G4S, Securitas och City i samverkan har ett projekt med nedrivning av illegalt uppsatta affischer genomförts i innerstaden. Under perioden maj till september 2007 har knappt 7 000 affischer tagits ned och

dokumenterats. Efter projektets utgång i november kommer avsändarna till affischerna att kontaktas.

Under året har också försök med så kallad anti-stickerfärg genomförts, bland annat på Kungsgatan. Försöken ska utvärderas för beslut om eventuell utökning under resterande del av mandatperioden.

Kampanj Stockholm Ren och Vacker

Trafikkontoret har under våren och hösten 2007 fullföljt det kampanjarbete som startades upp på stadsledningskontoret under 2006 med inriktning på attitydförändring vad gäller nedskräpning.

I april/maj genomfördes en stor kampanj i kollektivtrafiken, stadsmiljön, samt i tryckt media. Kampanjen uppmanade allmänheten att slänga skräpet i papperskorgen. Under våren och sommaren har kampanjen upprepats på bland annat ljustavlor vid infarterna mot Stockholm, samt i olika föreningstidningar och i Svenska bostäders tidning som går ut till samtliga av bolagets hyresgäster. Budskapet i kampanjen har också inramat de satsningar som genomförts i de så kallade projektområdena.

Trafikkontoret genomförde också i samarbete med stiftelsen Håll Sverige Rent projektet med Skräpplockardagar i skolan. Cirka 14 000 grundskoleelever deltog i satsningen, vilket kan jämföras med tidigare år då skräpplockardagarna lockat mellan 3000 och 5000 elever. Eftersom elevernas insatser nästan uteslutande sker på parkmark bör projektet kommande år genomföras i samverkan med stadsdelsförvaltningarna.

Hösten 2007 inleddes ett samarbete med kampanjen Städa Sverige. Syftet med samarbetet är att bjuda in större företag att köpa städhelger av stadens idrottsföreningar och därmed bidra till en attitydförändring hos ungdomar vad gäller nedskräpning, att stötta ungdomsidrotten och konkret delta i arbetet för en renare och vackrare stad. Trafikkontoret och Städa Sverige administrerar och leder städheligerna, tillhandahåller material, samt ett marknadsföringspaket som kan stärka de deltagande företagens miljöprofilering.

Arbetet med kampanjarbetet vår och sommar 2008 är påbörjat och kommer under hösten att redovisas inför trafik- och renhållningsnämnden i den kommunikationsstrategi som bifogas kommande lägesrapport. De fyra effektmålen som sattes upp för kampanjen Stockholm ren och vacker 2006 ligger fast, då endast tre av fyra mål uppnåtts. En uppföljning av effektmålen sker 2008.

Trafikkontorets synpunkter och förslag

I stadens budget för 2007 har resurserna till renhållning och klottersanering förstärks och det förslag till budget för 2008, som den politiska majoriteten presenterat, visar att satsningen för en renare och vackrare stad är långsiktig.

Beslutet att samla ansvaret för renhållning och klottersanering på trafikkontoret har stärkt förutsättningarna för att göra geografiska prioriteringar av drift och underhållsarbetet, samverka med andra aktörer och samordna olika insatser i stadsmiljön. Under 2007 har insatserna vad gäller renhållning, arbetet mot klotter och insatser mot illegal affischering förstärkts betydligt. Detta har skett parallellt med uppbyggnaden av en ny organisation med nya ansvarsområden och uppdrag som genomförts på trafikkontoret.

Samtidigt vet vi att befolkningstillväxten sedan flera år tillbaka är positiv, turismen ökar – en utveckling som enligt stadens beräkningar kommer att fortgå. I de attitydmätningar gällande nedskräpning som stadens utredningskontor, USK, genomfört märks tydligt att yngre har en betydligt högre toleransnivå när det gäller synen på nedskräpning och klotter, jämfört med äldre. Ytterligare en faktor som bidrar till ökad nedskräpning är det ökade utbudet av förpackningar, engångsartiklar, samt gratistidningar.

Sammantaget leder detta till att nedskräpningen ökar och därmed ökar också kraven på att Stockholms stad ska stärka arbetet för en renare och vackrare stad, både vad gäller renhållning, arbetet mot klotter och annan skadegörelse och arbetet för att påverka stockholmarnas attityder till nedskräpning.

Trafikkontoret gör bedömningen att de åtgärder för en renare och vackrare stad som ryms i budgeten för 2007 och har påbörjats inom ramen för trafikkontorets uppdrag har stor betydelse för Stockholms fortsatta utveckling. Åtgärderna ska ses som grundläggande samhällsservice till stockholmarna, men också som ett led i stadens samlade arbete för att göra Stockholm mer attraktivt för näringsliv, turister och boende.

Vidare ser trafikkontoret ett stort värde i att arbete för en renare och vackrare stad blir en långsiktig satsning i ett Stockholm som växer, och att såväl stadens förvaltningar och bolag, som privata näringsidkare deltar i den satsningen.

Trafikkontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden godkänner denna lägesrapport.

Slut